

NACIONALINĖ NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ KOALICIJA

KREIPIMASIS
2012 m. vasario 27 d.
Vilnius

LR Prezidentei p. Daliai Grybauskaitei
LR Seimo pirmininkei p. Irenai Degutienei
LR Ministrui Pirmininkui p. Andriui Kubiliui

Kopija:

LR Ūkio ministrui p. Rimantui Žyliui,
Viešųjų pirkimų tarnybos vadovui p. Žydrūnui Plytnikui

Dėl viešųjų pirkimų įstatymo taikymo perkančiosioms organizacijoms, vadovaujantis esama Europos Sąjungos praktika

Nacionalinės Lietuvos asociacijos, vienijančios po kelis šimtus įvairiose viešosios politikos srityse veikiančias nevyriausybinės (ne pelno) organizacijas, ragina valstybės institucijas peržiūrėti LR viešųjų pirkimų įstatymą bei pritaikyti šio įstatymo nuostatas, siekiant atitikties esminiams Europos Sąjungos teisės aktams ir institucijų taikomoms procedūroms.

Atsižvelgdami į tai, jog:

- a) Šiuo metu veikiantis Viešųjų pirkimų įstatymas (toliau – VPI) ir su juo susiję kiti poįstatyminiai aktai sukūrė komplikotą ir prieštaringą viešųjų pirkimų sistemą, pagal kurią daugiau kaip 30 tūkstančių šalyje veikiančių ne pelno organizacijų neturi galimybių tinkamai įgyvendinti VPI nuostatų;
- b) Praktiškai visos šalies NVO yra perkančiosios organizacijos, kadangi gaudamos paramą projektų finansavimui iš savivaldybių, ministerijų ar kitų valstybės programų bei fondų, NVO metinį biudžetą daugiau kaip 50 proc. sudaro viešojo biudžeto lėšos (įskaitant ir mažą kaimo bendruomenę, kurios metinės pajamos *p.vz.* 500-1000 litų, gautų kaip finansavimas projekto įgyvendinimui iš savivaldybės);
- c) NVO, daugiausia veikdamos savanoriškumo principu ir neturėdamos papildomų lėšų viešųjų pirkimų specialistų ar teisininkų paslaugoms pirkti, privalo atlikinėti mažos vertės pirkimus (*skaičiuojant nuo 1-ojo cento*) pagal VPI, todėl nebeturi laiko savo tiesioginėms funkcijoms vykdyti – kurti ir rengti projektus, skirtus socialinių problemų sprendimui, vaikų ir jaunimo užimtumui, kultūros ir meno puoselėjimui, pilietiškumo ugdymui ir švietimui;
- d) Vykdam tiesiogiai Europos Komisijos finansuojamus projektus, kurių lėšos taip pat laikomos viešosiomis lėšomis (ES šalių narių mokesčių mokėtojų lėšos), pastarieji yra aiškiau, paprasčiau ir efektyviau administruojami, nei vykdam Lietuvos institucijų finansuojamus projektus;

- e) Pagal Europos Komisijos atskirų direktoratų finansuojamus projektus, vadovaujantis projektų įgyvendinimo sutartimis, prekės ir paslaugos iki 10.000 EUR (35.452,80 lt) perkančiųjų organizacijų yra perkamos iš vienintelio šaltinio, nesivadovaujant VPI, nevykdant apklausų bei nerengiant su pirkimu susijusių dokumentų (apklausos pažymos, ataskaitos). Nuo 10.000 EUR (35.452,80 lt) iki 60.000 EUR (207.168,00 lt) perkant prekes ar paslaugas, perkančioji organizacija paslaugas ir prekes perka vadovaujantis neskelbiamų derybų būdu, t.y. apklausiant ne mažiau kaip 3 potencialius paslaugos teikėjus ar prekių pardavėjus;
- f) Europos Komisijos teisės aktai nustato, jog be jokių išimčių visi juridiniai asmenys, kurių biudžetą sudaro daugiau kaip 50 proc. viešųjų (valstybės) lėšų, tampa perkančiosiomis organizacijomis;
- g) Siekiant užtikrinti tinkamas konkurencines sąlygas bei efektyvų viešųjų lėšų įsisavinimą, perkant mažos vertės vienos rūšies prekes ar paslaugas, neturėtų būti taikomas perteklinis reguliavimas pagal VPI;

Vadovaujantis kitų Europos Sąjungos šalių patirtimi, raginame patobulinti VPI įstatymo nuostatas, pagal šiuos siūlymus:

- a) LR viešųjų pirkimų įstatymo ir su juo susijusių poįstatyminių aktų procedūrų netaikyti perkančiosioms organizacijoms, perkant prekes ar paslaugas, kurių bendra vertė per metus neviršija 100.000,00 litų. Prekės ir paslaugos iki šios vertės turėtų būti perkamos pasirenkant tik vieną tiekėją ir nepildomi su iki šios vertės pirkimais susijusių dokumentų (apklausų pažymos, ataskaitos ir pan.). Šiuo pasiūlymu pažymime, jog perkančiosios organizacijos, nors ir netaikydamos VPI procedūrų už sumą iki 100.000,00 litų, už nupirktas prekes ar paslaugas vis tiek privalomai teiks ataskaitas finansavimą skyrusioms institucijoms;
- b) LR viešųjų pirkimų įstatymo netaikyti paslaugų sutartims, susijusioms su intelektine ir autorine nuosavybe. Kaip šiuo metu galiojanti nuostata VPI netaikyti darbo sutartims, ši nuostata turi būti papildyta ir intelektinei bei autorinei nuosavybei sukurti, kuomet samdomas fizinis asmuo tokioms paslaugoms ar kūriniam sukurti;

Tikimės, jog valstybės institucijos atkreips dėmesį į šį kreipimąsi bei neatidėliotinai imsis veiksmų koreguoti LR viešųjų pirkimų įstatymą, taip sudarant sąlygas palankiai plėtoti ir skatinti nevyriausybinių organizacijų sektorių bei pilietinę visuomenę. Valstybės institucijos, sveiko proto ribose nustatydamos atsakomybės ir kontrolės ribas, taikant kuo mažiau biurokratinių apribojimų ir taisyklių, užtikrintų piliečių kuriamo socialinio kapitalo puoselėjimą šalyje bei tinkamai atspindėtų visuomenės poreikius ir lūkesčius.

Nacionalinės koalicijos vardu,

Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centro
direktorius Martinas Žaltauskas

Apie Nacionalinę NVO koaliciją:

2009 m. gruodžio 16 d. pagrindinės šalyje veikiančios NVO asociacijos, vienijančios organizacijas įvairiose viešosios politikos srityse, susibūrė į Nacionalinę nevyriausybinių organizacijų koaliciją, siekiant atstovauti NVO interesams, formuoti NVO politiką, tobulinti teisinę ir mokestinę aplinką bei plėtoti trečiąjį sektorių Lietuvoje. Koalicijos veiklą koordinuoja Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centras, o nariais yra šios nacionalinės organizacijos:

1. Aplinkosauginių NVO koalicija;
2. Lietuvos jaunimo organizacijų Taryba;
3. Lietuvos moterų NVO asociacija;
4. NVO vaikams konfederacija;
5. Nacionalinis skurdo mažinimo organizacijų tinklas;
6. Nacionalinė vartotojų konfederacija;
7. Nacionalinė vystomojo bendradarbiavimo organizacijų platforma;
8. Lietuvos neįgaliųjų forumas;
9. Žinių ekonomikos forumas;
10. Kultūros organizacijų asociacija „Menorama“;
11. Koalicija „Galiu gyventi“;
12. Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacija;
13. Lietuvos kaimo ir miesto vietos bendruomenių asociacija;
14. Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centras.